

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 30 „

V upravništvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ 50 „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 110.

V Ljubljani, v torek 14. maja 1901.

Letnik XXIX.

Državni zbor.

Dunaj, 13. maja.

Današnja seja se je pričela še le ob 3. uri popoldne. Na dnevnem redu je v prvi vrsti poročilo odseka za državne podpore vsled uim, dalje zakon o državni žganjarini. Ker so se češki poslanci zjediniili z levičarji glede železnic in vodnih stavb, zato je opravičeno upanje, da zbornica do 15. junija reši oba ta zakona, dalje zakon glede lokalnih železnic in začasni proračun. Ker pa mnogi hočejo rešiti tudi poročilo vinorejskega odseka proti vinski klavzuli in poročilo socijalno-političnega odseka o deveturnem delavniku, je pač malo upanja, da bi zbornica v enem mesecu dovršila to delo. Mogoče bi bilo, ko bi posamezni poslanci štedili s časom. Vsako tvarino poslanci navadno v odsekih premlatijo do zadnjega snopa, in kar odsek sklene, to tudi zbornica redno odobri. Le redki so slučajji, da zbornica predružači odsekove sklepe. Zato so govori v zbornici večinoma le skozi okno govorjeni na volivce ali za časniške predale. Vlada in njeni zastopniki ne poslušajo radi dolgih govorov, zato ostanejo brez glasnega odmeva. Tako se vlečejo razprave v zbornici, kakor lena voda po ovinkih prodnate struge, posebno če so na vrsti prošnje za državne podpore vsled uim. Vsak poslanec ima kaj na srcu, kar bi rad raztolmačil vladi in zbornici. Izkušnja pa uči, da taki govori dosti ne koristijo, ker vlada ne rešuje prošenj na podlagi govorov, ampak po poročilih podrejenih jej organov. Torej je skoraj nemogoče, da bi zbornica do 15. junija rešila tako obširne zakone, kakor so gori navedeni.

Podpore vsled uim.

V imenu posebnega odseka je poslanec Steiner poročal o raznih nujnih predlogih in prošnjah za državne podpore vsled toče, povodnji, mraza in drugih uim. Mej temi so tudi nujni predlogi dr. Šusteršiča za barjane, Žičkarjev za pogorelce na Blanci, dr. Žitnika za uravnava vipavskih vodâ in za posestnike v trnovski občini, katerim je lani toča poljske pridelke uničila,

ter dr. Gregorčiča za podporo raznim občinam na Goriskem vsled mraza in toče. Odsek predlaga, naj se vsi predlogi in prošnje, katerih je zopet do 100, izročé vladi z naročilom, da uvažuje navedene razloge in dovoli primerne podpore iz državnih sredstev.

Poslanec Biankini je zopet ostro grajal državno upravo, ki zanemarja Dalmacijo. Dr. Conci je opisoval razne nadloge južnotirolskega prebivalstva. Poslanec Žičkar je našteval razne uime, ki so zadnja leta posestnikom na Dol Štajerskem napravile mnogo škode. Opozarjal je na uravnava raznih rek, ki prebivalstvu odnašajo rodovitno zemljo ter preplavljajo in zasipljejo njive in travnike. Poslanec Daszynski je zopet zmival poljske graščake.

Ministerski predsednik je pojasnjeval neke slučaje v Galiciji, vitez Gnięwos z je obširno odgovarjal Daszynskemu, češ, da morda ni vse v najlepšem redu na galiških graščinah, vendar pa niso vsi žlahčiči taki, kakor jih Daszynski opisuje pri vsaki priliki. Oglašeni je še več govornikov, dasi je že ura 1/2 7. Predsednik hoče sejo nadaljevati do 10. ure, da zbornica, ako mogoče, še danes reši zakon o državni žganjarini. Govoril bode tudi slovenski poslanec Pfeifer, da utemelji nekatere predloge in spremembe v zakonu o žganjarini.

Po daljši vrsti stvarnih in nestvarnih popravkov je zbornica sprejela predloge odseka za uime.

Ob 1/8. uri je pričela zbornica z nadaljevanjem nadrobne razprave o žganjarini. K 2. paragrafu so govorili posl. Thurnherr, Pfeifer in Plass ter vladni zastopnik Jorkasch-Koch.

Ob 9. uri se je debata in seja zaključila. Prihodnja seja jutri ob 11. uri.

Zbornica ima ta teden še jutri in v sredo seja, potem še le jutri teden.

Disciplinarni zakon za učitelje.

Danes je grof Stürgkh med člane šolskega odseka razdelil svoje tiskane predloge glede disciplinarnega zakona za učitelje na ljudskih in meščanskih šolah. Ti predlogi se glasé:

1. Odsek priznava potrebo, da se disciplinarno postopanje proti učiteljskemu osebju spopolni z jasnejšimi določili in tako zagotové nepristranske in pravične razsodbe v disciplinarnih slučajih.

2. Glede materialnega disciplinarnega prava naj ostanejo dosedanje načelne določbe, po katerih se mora učiteljevo vedenje v šoli in izven šole presojati s stališča discipline. Istotako naj ostane načelna določba, da je disciplinarno postopanje neodvisno od kazensko-pravnega.

3. Preosnova disciplinarnega prava naj obsega bistveno le obliko postopanja. Kot disciplinarna sodišča naj poslujejo šolska oblastva v posameznih instancah.

Postopanje pa naj se preosnuje po nastopnih načelih:

Preiskovalna instanca je o krajni šolski svet, ki mora takoj naznaniti obdolžencu, da je proti njemu vložena ovadba. Obdolženec se mora zaslišati in njegove ustne in pismene izjave priložiti k aktom. Obdolženec mora imeti priliko, da pregleda preiskovalni akt, naznani priče in porabi sploh vsa sredstva. Po dovršeni preiskavi se mora vspeh naznaniti obdolžencu.

Razsodišče pa je deželni šolski svet. Za vsak slučaj določi predsednik tožnika in zagovornika iz članov dež. šol. sveta, ki pa nimata pravice glasovanja. Obdolženec ima pravico, da se osebno zagovarja ali pa vloží pismeno opravičevanje. Obravnava ni javna. Razsodba se mora ozirati samo na preiskana dejstva.

Prizivno sodišče je ministerstvo za uk in bogočastje.

4. Ta preosnova naj se izvrši potom zakona.

5. Z ozirom na § 11. drž. tem. zakona in § 54. drž. šol. zakona se more ta preosnova izvršiti v dež. zborih.

Vlada naj torej nadaljuje in hitro konča poizvedbe glede sedanjega postopanja ter dež. zborom predloži načrt disciplinarnega zakona po navedenih načelih. Mej tem pa

naj vlada izda primerna navodila podrejenim oblastvom.

O teh predlogih bode v bodoči seji razpravljajal šolski odsek.

Razmere na Ogrskem.

V budimpeštanskih listih se je pred nedavnim č. t. l. da so se v spiškem okraju iz nekaterih vasi skoraj vsi prebivalci izselili v Ameriko. Izseljevanje traja že več kakor 20 let in tisti, ki so dolžni za ljudstvo skrbeti, se za to niso zmenili. V razkošju živeči, so si ti ljudje še mislili, ko se je ljudstvo iz Zemplina, Šariša in Spiša izseljevalo: Saj so to le Slovaki, naj le gredo, kamor hočejo! Ničesar niso zoper to storili, niso se nadejali, da ta vročica izseljevanja se more lotiti tudi Mažarov.

In res se jih je lotila. Že nekaj let sem se tudi Mažari izseljujejo. Ljudstvo odhaja in gospoda se pritožuje, da nima delavcev. V enem centralnih uradov v Budimpešti so te dni dobili pismo od nekega ogrskega posestnika, ki odločno in jezno od vlade zahteva, da bi se že nekaj storilo za ljudstvo: Naj se znižajo davki, naj se konvertirajo dolgovi, naj se ljudstvo bolj omika, skratka, naj se ukrene kaj koristnega in pametnega, sicer, ako bode še izseljevanje trajalo nekaj let in ako se še odpravi »sistem dveh otrok« in vpelje »sistem enega otroka«, kakor je že pri kalvincih, v kratkem času ne bo mogoče obdelovati polja.

Da se krči število ljudstva, zato se nihče prej ni brigal. Saj se je pri vsakem ljudskem štetju naštel vedno več Mažarov: tako so vsaj dokazovali statistični uradi — na račun nemažarskih narodnosti. Da je bilo vsakokrat manj Nemažarov, to jim je bilo samo v veselje! Ko pa zdaj gospodi primanjkuje delavcev, začenjajo se jim še le odpirati oči. In zaedno vidijo, kaj se je zgodilo: mažarsko ljudstvo se je že navadilo izrejevati samo enega otroka — že niti dveh ne.

V nekem centralnem budimpeštanskem uradu so sprejeli o tej zadevi le-to pismo:

Posegajo v božjo naredbo. Mislé: čim manj otrok, tem manj stroškov. Napačna

LISTEK.

Med romanskimi narodi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice.
Piše Jos. Lavtizar.

(Dalje.)

V Monistrolu izročimo kolodvorskem vratarju vso nepotrebno prtljago ter se vsedemo v voz elektriške železnice-zobače (el ferrocarril de cremallera), ki nas bo potegnila navzgor. Kako zložno se potuje dandanes! Ni treba družega, kakor da se presedeš, pa te odpošljejo kamor hočeš. A to ni nobeno potovanje več v pravem pomenu, ampak navadna ekspedicija živega blaga iz enega kraja v drug kraj. To ni več romanje s sragami na obrazu, z rožnim vencem v roki ali celo z žulji na nogah, to je zabaven izlet, pri katerem počivaš na mehki naslonjači, zreš skozi okno in nastavljaš daljnogled na oči. Kak napredek!

Cesta se spušča najprej v dolino, katero namaka počasni in kalni Lobregat, ki ima svoj začetek pod Pirenejami, konec pa v sredozemskem morju. Železen most nas prestavi z levega na desni breg, poleg katerega poganja visoko bičevje iz močvirne zemlje.

Na postaji mesteca Monistrol dobimo požirek mlačne limonade, potem pa odriremo v strmino — bilo je ravno poldne — ter se vozimo še 40 minut do cerkve. To nad vse zanimivo gorsko železnico so zgradili Španci l. 1892, slaveči 400letnico, odkar je bila najdena Amerika in odkar so šli iz montserratskega samostana prvi oznanjevalci krščanske vere med indijanske divjake. Železnica je dolga 7800 m. ter se vije med izklesanimi soteskami navkreber (10—15%). Postaje so tri: prva pri kolodvoru Monistrol, druga poleg mesteca Monistrol in tretja pod cerkvijo Montserrat. Vsa vožnja sem in tje (ida y vuelta) stane 4 peséte in 65 centimov; vlak vozi 4krat na dan gori in doli ter potrebuje eno uro navzgor in eno navzdol. Kdor se prvič pelje po tej poti, ga obide neka groza, kajti nad seboj vidi navpične stene, pod seboj pa visoke nasipe in prepade, toda počasi ga mine strah, ker se vpenja stroj brez vsakega sunka naprej. Grozen slučaj bi bil seveda, ako bi se mehanizem bistveno poškodoval, a tako strašna ponesrečba je zelo neverjetna, ker so varstvene naprave toliko zanesljive, da se ne zgodi lahko kaka nezgoda. Že gosti zobci, ki se vlečejo sredi tira, so popotniku neka tolažba.

Vlak, ki je sestavljen iz stroja in dveh vozov, namreč ne more zdrčati nazaj, ker bi se sicer vjel in obtičal v močnem zobju.

Pač bi bil rajše korakal po lepi cesti; ki je izpeljana v dolgih serpentinah proti vrhu. Kolikokrat bi bil postal, se oziral v dolino nazaj in si natančneje ogledal vso okolico, toda za pešhojo ni bilo časa.

Spolnila se mi je torej želja, katero sem imel že dalj časa, da obiščem tisto Marijino cerkev, ki velja kot najbolj znamenita v vsej Španiji. Knjižica, katero sem prinesel z Montserrata za spomin s seboj, se začinja z besedami: „Quién no te conoce? y el que, siquiera una vez te ha visitado, podrá de tí olvidarse? el trono más sublime de la Reina de cielos y tierra. Tu, la Madre de Dios, éres la Abogada de los hombres, Madona de las batallas, Virgen de las victorias, Perla de Cataluña. Te venera con profundo respeto el piadoso peregrino, Te pronuncia con entusiasmo el turista.“ (Kdo te ne pozna? in kdo, ki te je enkrat obiskal, bi te mogel pozabiti? ti visoki prestol kraljice nebes in zemlje. Ti, mati božja, si pomočnica ljudstva, zavetnica v vojskah, devica v zmagah, biser Katalunije. Tebe časti s posebnim spoštovanjem

pobožni romar, Tebe slavi z navdušenjem popotnik.)

Ko so prihruli v začetku 8. veka Mavri na Špansko, sta skrila barcelonski škof Peter in gotski knez Erigonij Marijino podobo v neko votlino Montserrata, kjer je bila shranjena do l. 880. Z veliko slovesnostjo so jo hoteli prenesti v bližnje mesto Manresa, toda niso je mogli — tako pripoveduje legenda — spraviti z dosedanjega kraja. O tej čudoviti dogodbi poroča ohranjeni napis z besedami: „Aqui se hizo inmóvil la santa Imágen.“ (Tukaj se ni dala premakniti sv. podoba.)

Sezidali so torej v montserratskem skalovju najprej manjšo cerkev in poleg nje benediktinski samostan. Sedanje veličastno svetišče pa je bilo zgrajeno ob času opata Garriga od 1560 do 1592. Dolgo je 68, široko 29, visoko 33 metrov. Polega glavnega se nahaja na obeh straneh ladije dvanajst manjših oltarjev. Pred cerkvijo je velik obzidan prostor, podprt s čveterovoglatimi stebri. Po hodnikih sem čital imena svetnikov, ki so prišli na Montserrat počastit preblaženo Devico ter tukaj manj ali dalj časa prebivali v celicah (apostas). Zabeležil sem imena: sv. Izidor, sv. Fulgencij, sv. Benito, sv. Milan, sv. Ludo-

misel! V mojih časih, kedar smo začeli gospodariti, smatralo se je veliko otrok za Božji blagoslov. 4letni otrok je že bil varuh mlajšega, 5letno dekle je pometalo sobo, krmilo kure; 6letni otrok je pasel gosi, skrbel za prašičke, nabiral krmo za svinje; 7letni deček je pred brano ali plugom gonil živino ali pa pasel konja ali kravo. Vsi otroci so nam bili v korist, kar so snedli, so si prislužili. Dandanašnji imajo enega ali k večjemu dva otroka in zato je tudi manj gosij, manj kur, prašičkov, ker ni otrok — varuhov. In brazda je kriva, plug plitvo orje, ker ni gonjača. Radi tega je tudi slaba letina. Ljudstvo bi se imelo poučiti, da bi spoznalo, da stari način življenja je bil boljši. A dobrega izgleda ne vidi niti pri gospodi. Dober izgled sicer vidi pri židu, ali temu se ne verjame. Svet si misli, da ta ima drugega boga in drugo srečo. Zima, zima je pri nas: ali kedaj spomlad pride?«

Kaj so vse storili z deželjo! Ako bi tam bili od l. 1867 vladali Turki, gotovo bi bili bolj skrbeli za ljudstvo.

Tieti, ki so obljubili, da bodo zastopali brezplačno služili, začeli so se bogatiti in udali se razkošnemu življenju, brž ko so prišli do veljave. Tisza je vladal 15 let in ustanovil velikansko stranko, v kateri se je vsak smel brez kazni obogatiti. Széll je prišel, ko je že dežela bila na kantu. Od l. 1878, ko je še kot mlad mož prenehal biti finančni minister, imel je v rokav ravnateljstvo dveh budimpeštanskih denarnih zavodov, katera sta mu nesla 100 tisoč gl. letne plače.

K temu pride še mažarizacija! Uradniku je dovoljeno vse, samo da je mažarizator. Potemtakem ni čudo, da se ljudstvo izseljuje.

Pred 4 leti je med Mažari naenkrat buknil skrajni agrarni socializem. Pred nedavnim so pa vprašali nekega priprostega Mažara, odkod da prihajajo take tuje misli v glavah njegovih rojakov? Ta je odgovoril: »Odtod, ker dekleta ne pojejo več in stare žene so pozabile pravljice!«

Znano je, da se na Slovaškem z nabitranjem in tiskanjem razširjajo narodne pesni in pravljice; pozabljeni se zopet oživljajo v spominu. In kakšno vpitje so zagnali budimpeštanski časniki pred nekoliko tedni, ko so se v Modri med šolarji našle tiskane narodne pesni slovaške! Nočejo pač, da bi slovaško ljudstvo pelo in si obrnilo čistost srca, njim gre samo zato, da bi se mu ubijale v glavo mažarske besede, in potem naj se izseli v Ameriko Ravno kar čitamo, da je l. 1900 prišlo na ameriško obrežje več Slovakov nego Ircev. — an.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. maja.

Potovanje cesarja v Prago.

Sedaj je definitivno določeno, da se poda cesar v Prago. Odpotoval bo 12. jun.

vik, sv. Leonard de Porto Mauritio, sv. Frančišek Borgia, sv. Alojzij Goncaga, sv. Florentina in sv. Terezija.

Zanimivi ste posebno dve kameniti plošči, vzdani v steni.

Prva ima napis: *Hic s. Petrus Nolascus voto visitandi B. M. Virginem se exsoluit, ubi crebro devotique orans primo ignes condendae religionis hausit et postea, cum ei gratiosissima Virgo Barcinonae apparuit, ordinem redimendi captivos ex Saracenorum potestate instituit anno 1218.* (Tu je spolnil sv. Peter Nolasc obljubo ter obiskal preblaženo Devico, kjer se mu v pogostni in pobožni molitvi obudi namen, da vpelje nov red. Ko se mu potem v Barceloni prikaže premilostna Devica, ustanovi red za odkup sužnjev iz turške oblasti l. 1218.)

Na drugi plošči berem: *S. Ignatius a Loyola hic multa prece fletuque Deo s. Virginique se devovit, hic tamquam armis spiritualibus sacco se muniens pernoctavit et hinc ad societatem Jesu fundandam prodiit anno 1522.* (Sv. Ignacij Lojolan se je tukaj v obilnih molitvah in solzah posvetil Bogu in sv. Devici, prečul noči z duhovnim orožjem, oblečen v raševini, ter se odtod podal l. 1522, da ustanovi Jezusovo družbo.) (Dalje prih.)

z Dunaja ter dospé tje naslednji dan. Spremljali bodo cesarja min. predsednik dr. Koerber, naučni min. Hartel ter češki min. dr. Rezek. V Pragi ostane cesar 4 dni, potem pa obišče mesti Litomerice in Ustje nad Labo, odkoder odpotuje na Dunaj.

Dr. Lueger o nemški ljudski stranki.

Na volivskem shodu v okraju Neubau je izrekel dr. Lueger sledečo sodbo o nemški ljudski stranki: O tej stranki treba jedenkrat povedati odkrito besedo. Stranka obstoji iz dveh delov; jeden del pripada odkrito Schönerejanski stranki, drugi morda ne javno, a ima vendar tolik strah pred Wolfovi, da se nje poslanci ne upajo ziniti besedice. V tem oziru imamo v poslednjem času žalostne izkušnje. Odlikovali sta se posebno dve osebi. Najprej je oseba Malika, brezpomembnega človeka, drugi je pa posl. Voelkl. Sploh je žalostno, da pripada velik del poslancev stranki, ki niti ne ve, kaj hoče. Vse njih delo je zabavljanje »klerikalizmu« in tedaj so vselej zvesti sotrudniki Schönerejancev. — Sodba Luegerjeva je le preresečna. Žal, da so hlapci Wolfove stranke tudi nenemški poslanci.

Splošno volilno pravico za občine

so uvedli te dni, a ne pri nas v Avstriji, marveč na skrajnem severu Evrope, na Norveškem. Z 68 proti 17 glasovom je zbornica vsprejela načrt zakona, po katerem volijo v obč. zastope vsi moški določene starostne dobe. Objednem so pa podelili volilno pravico tudi ženskam, ki plačujejo davek vsaj od 300 K dohodka. Z malo izjemo je torej priznana volilna pravica tudi vsemu ženstvu v občini. — Pri nas za splošno volilno pravico nimajo smisla.

Nemški državni zbor

je nastopil minulo soboto velike parlamentarne počitnice, ki bodo trajale do 26. nov. Da se je zborovanje tako naglo prekinilo, je pač vzrok ta, da kanalska predloga ni našla milosti v očeh »kerlcev.« Ker se niso hoteli sprijazniti s tem, kar žele višji krogi, jim tudi ni dovoljeno, da bi sklepali o povišanju carine ter o uvedbi poslaniških dnevnic. Nekateri krogi, ki so posebno nezaupno zrlji na nemški parlament, se še čudijo, da je drž. zbor tako po ceni rešil se iz zagate, in pričakovali so celo razpusta. No, vlada je obema zastopoma tokrat še prizanesla, v nadi, da se poslanci poboljšajo. Tudi kanalska predloga v avstr. drž. zboru daje vladi upanje, da se po srečni rešitvi v tem zastopu zboljšajo razmere tudi v nemškem drž. zboru.

Delavske pokojnine v Franciji.

Poseben odsek francoske posl. zbornice se peča te dni z vladnim načrtom glede preskrbovanja delavcev za starost. Komisija, oziroma nje posamni člani so stavili tekom razprave mnogo preminjvalnih predlogov, in mej temi je tudi ta, da se zagotovi letna renta 100 frankov vsakemu delavcu, ki je dopolnil 65. leto. Proti temu predlogu sta se pa uprla trgov. in finančni minister, ker bi bilo treba državi izplačati takoj prvo leto 80 mil. frankov. Že sedaj je namreč v Franciji blizu 800.000 starih mož, ki bi imeli pravico do pokojnine. Vsled tega bi pa ne imele nikakih dohodkov delavske preskrbovalnice, ki jih namerava ustanoviti vlada. Pripravljena pa je vlada dovoliti 55 mil. fr. za podporo delavskih invalidov, ker pričakuje, da bo do svoto pokrilo premoženje razpuščenih redovnih družb.

O pravih vzrokih južno afriške vojske

je povedal te dni marsikako zanimivost član angleške spodnje zbornice Markham v Mansfieldu. Mož je prejšnje dni govoril o tej zadevi tudi v parlamentu; ker pa želi, da se zadeva vsestransko in eventuv. pred sodiščem pojasni, je stopil tudi pred svoje volivce. Južno-afriška vojska, pravi govornik, je posledica brezvestnih denarnih spekulativ in firm. Vojska je posledica Jamesonove zveze, ki jo podpira neki Beit. O teh ljudeh treba izpregovoriti ostro besedo, ker so odgovorni za vso nesrečo v Južni Afriki. Mr. Beit, govornik ne pozna osebo in ga ne mara poznati, opazuje pa njegova dela že mnogo let. Prišel je kot navaden trgovski pomočnik in si nagnabil v kratki dobi neštivilne milijone. V zvezi je s tvrdko Eckstein, ki je istotako igrala veliko ulogo v

južno-afriškem vprašanju. Ta dva gospoda sta v govornikovih očeh navadna lopova in sleparja. Nepopisna pohvala je sledila govornikovim besedam. Konečno je rekel Markham: Tu sodim samo s stališča morale, ki je v tej deželi še podlaga javnega življenja. Eventualne tožbe se ne bojim, marveč jo komaj čakam, da bom mogel podati za vse trditve dokaz resnice. Samo iz tega razloga sem tudi v javnosti ponovil svoj v zbornici govornjeni govor.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. maja.

Osebnosti. Obč. odbor v Preserju je imenoval častnim občanom g. Jurija Rozmana, župnika v Rakitni. G. župnik ravno sedaj obhaja 25letnico svojega bivanja in delovanja v imenovani fari. — Umril je v Gradcu upokojeni finančni svetnik g. Emanuel Jagodic v 75. letu svoje starosti. — Umril je v Gradcu fzm. baron Pürcker pl. Pürkheim. — Poštni oskrbnik g. Vincenc Sarič v Celovcu je stopil v stalni pokoj.

Šolstvo. Ker je nadučiteljsko mesto na šoli Fara Vas, okraj kočevski, kljub dvakratnemu razpisu ostalo prazno, oddalo se je vodstvo te šole učiteljici gđ. Ivani Zupanec. Absolvirana učiteljska kandidatinja gđ. Emma Zajec je nastavljena kot provizorna učiteljica istotam.

Zaupnice dr. Šusteršiču. Bog živi našega nevstrašenega boritelja za vero, dom in cesarja! preblagorodnega gosp. dr. Ivana Šusteršiča! Naklo-Podbreški volilci. Jožef Košir, župan; Iv. Marček, Anton Voglar, Jožef Prosen, Vinko Černilec, Jožef Legat, Jak. Mrak, odborniki. — Slava našem prvoborniku dr. Šusteršiču! Pogin izdajicam našega naroda! Tudi pri nas se dela dan. Anton Majcen, načelnik za »Hranilnico in posojilnico v Tržišču.« — Gospoda dr. Ivanu Šusteršiču, načelniku gospodarske organizacije, izreka »Posojilnica in kmetijsko društvo na Rečici ob Savinji« zahvalo za razvoj kmetijskega organizovanja. Vsemogočni naj ga kot moža delavnega za blagor katoliškega slovenskega naroda in trpina kmeta še mnoga mnoga leta ohrani! Iv. Matek, načelnik posojilnice; Anton Fürst, načelnik kmetijskega društva. — Tudi mi občutimo udarec, ki so ga vam zadali Vaši nasprotniki zato, ker se zavedate dolžnosti, ki so jo vam poverili volivci. Vsled tega Vas, gospod doktor, tem bolj spoštujemo, vam popolno zaupanje izražamo in vam kličemo: Le tako pogumno naprej za koristi krščansko-socialne gospodarske organizacije! V imenu vseh članov in odbornikov »Ljubljanskega delavskega konsumnega društva«: Val. Bahar, načelnik.

Iz Kamnika se poroča, da se ondi snuje neko novo politično društvo »Zora«.

Sv. Višarje. Na vnebohod Gospodov, dne 16. t. m. otvori se letošnje romanje na sv. Višarje in bo ta praznik ob osmi uri gori prva božja služba. Sveto leto bo gotovo privabilo mnogo romarjev, ki bodo lahko opravili pri Višarski Materi božji svojo jubilejno spoved. Zadobiti se morejo tudi jubilejno leto sv. odpustki, ki so podeljeni od sv. Očeta pobožnim obiskovalcem romarske cerkve. Duhovsko službo bodo to leto na gori opravljali sledeči gospodje: župnik Anton Sturm, Josip Kubačka in en frančiškan iz Beljaka. Ob večjih shodih pomagajo sosedni in drugi duhovniki. Naj bi bilo letošnje jubilejno romanje na sv. Višarje blagoslovljeno! — Sim. Ineko, dekan.

Sv. mašo na Rožniku imajo na Vnebohod, 16. maja, ob 9. uri zjutraj delavci tukajšnje predilnice, h kateri vabijo vse prijatelje.

Proti hrvatskemu jeziku v šoli. Istrski deželni odbor je uročil na višje sodišče na Dunaju pritožbo proti odloku dež. šolskega sveta in naučnega ministrstva, ki je določil, da bodi učni jezik v šoli v Žbandaju (občina Poreč) hrvatski.

»Slovensko planinsko društvo« priredi slavnostno otvoritev pota v Tnali, katerega je zgradilo lansko poletje in ki veže Mojstrano z Radovno, v nedeljo dne 19. t. m. Odhod iz Ljubljane ob 7. uri 5 m. zjutraj. Prihod na Dovje ob 9. uri 45 m. Ob 10. uri

sv. maša, katero daruje častni član društva prečast. g. župnik Aljaž. Po sv. maši zajutr pri g. Šmercu Ob-11. uri otvoritev pota. Ob 1. popoldne skupen obed v gostilni g. Šmerca. Po obedu prosta zabava in petje. K tej slavnosti vabi odbor »Sloven. plan. društva« najljudnejše svoje p. n. člane in prijatelje društva. Kdor se namerava slavnosti vdeležiti, blagovoli naj to odboru »Sl. plan. društva« pismeno ali ustmeno do četrta, dne 16. t. m. do 9. ure zvečer naznati, da bo tako odboru mogoče vse potrebno ukreniti radi kosila in zajutreka. Na nepričakovane udeležnike se odbor ne bo oziral.

Odvetniška zbornica kranjska je imela predvčeraj svoj izredni občni zbor, nakaterem so je posvetovale o znanem minist. načrtu za nov odvetniški tarif. Storila je enoglasno naslednji sklep: Izredni občni zbor odvetniške zbornice kranjske izraža živo svoje obžalovanje, da je med odvetništvom avstrijskim in c. kr. justičnim ministrstvom moral nastati nevaren konflikt vsled tega, ker je ministerstvo načrt novega odvetniškega tarifa predložilo sodnim dvorom, ne da bi bilo poprej povprašalo odvetniške zbornice za mnenje v tej, kolikor za odvetniški stan, toliko za stranko prevažni stvari, in ker nadalje ta načrt obsega določbe, ki so morale obuditi opravičeno bojazen, da se hoče izpodkopati zadnje pogoje za materialni obstanek, kakor tudi za ugled odvetniškega stanu in sicer prav po tisti tendenci, ki žalibog proti odvetništvu vladav justični upravi, odkar so uvedeni novi civilnopravni zakoni. Občni zbor zato odobruje vse tozadevne ukrepe zborničnega odbora, zlasti to, da se kranjska odvetniška zbornica pridruži možatemu protestu nižjeavstrijske zbornice. Kranjska odvetniška zbornica jemlje za sedaj na znanje izjave gospoda justičnega ministra v njegovem odgovoru na interpelacijo dne 7. t. m., namreč, da bodo sodni dvori oddali svoja mnenja glede odvetniškega tarifa šele potem, ko dojdejo dobitni nasveti odvetniških zbornic, da nadalje justično ministrstvo ne nastopi poprej s tozadevno vladno predlogo, dokler se o njenih bistvenih podstavah ne doseže z zasopstvi odvetniškega stanu sporazumjenje, in da sodišča dobe navodilo, po katerem za prakso radi stroškov nikakor ne more biti merodaven načrt novega odvetniškega tarifa. Vendar pa izjavlja občni zbor, da mu odgovor na interpelacijo ne more zadostiti, ker ne podaja nobenih garancij, da bi se ne ponovili enaki, odvetniški stan. skrajno žaleči poskusi, ker nadalje imenovani načrt ne more več biti podlaga za stvarno presojo in ker bi se popolno pomirjenje odvetniškega stanu moglo doseči šele tedaj, kadar bi se načrt povse umaknil, in bi tudi popolnoma prenehali vplivi tajnih, odvetništvu sovražnih ukazov. Odboru se naroča, da o tem sklepu obvesti c. kr. justično ministrstvo in vse avstrijske odvetniške zbornice.

Poskušen samomor v Celovcu. Dr. Peyrer, uradnik v rudniškem uradu, se je vrgel iz družega nadstropja svojega stanovanja na dvorišče ter je obležal na kamenju težko ranjen. Odpeljali so ga v bolnico.

Ponesrečil se je v Rajblu 35letni Marka Petrič, doma iz Rateč na Gorenjskem. Dinamitna patrona ranila mu je obraz in obe roki.

Nemška veda na Kranjskem. Dobili smo v roke III. zvezek letošnjega letnika »Mittheilungen des Musealvereins für Krain«. V tem zvezku, ki je ravnokar izšel, nemško vedo na Kranjskem zopet zastopata dva Slovence in — noben Nемец. Gospod Fr. Komatar je v tem zvezku priobčil konec spisa »Ein Cartular der Karthäuser Pletriach« in Ferdinand Seidl »Die Klima von Krain«.

»Narodnogospodarski Vestnik«. Včeraj smo zabeležili, da ste izšli 1. in 2. številka »Narodnogospodarskega Vestnika«, glasila slov. trg. društva »Merkur«. Novi strokovni list prinaša naslednjo vsebino: 1. Našim trgovcem in industrijalcem! 2. Trgovina. Spisal A. L. (Dalje prih.) 3. Nekaj o industriji. Spisal J. L. 4. Kranjske deželne finance. Spisal — n. (Dalje prih.) 5. Ureditev službenih razmer trgovskih uslužbencev. 6. Slovenska višja trgovska šola. 7. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko. 8. Društvene vesti. 9. Raznoterosti. 10. Listek. Prvi poljub. Spisal Rajko Murnik. 11. Izpremembe

v trgovinskih in združnih registrih na Kranjskem. 12. Tržno poročilo in tržne cene. 13. Oglasi.

Hrvatski učiteljski iz Zagreba so si ogledali v soboto Ljubljano. V stolnici so si ogledali mašni plašč, ki je narejen iz Hasanove obleke. V nedeljo jutraj so iz Ljubljane odpotovali v Postojno, kjer so bili pri sv. maši in so si ogledali postojnsko jamo. Včeraj in danes so v Trstu. Slov. pevsko društvo jim priredi pevski večer. V petek bodo izletniki v Gradcu, prihodnjo soboto pa v Mariboru. Značilno je, da prisostvujejo izletniki vsak dan sv. maši.

Proti obč. volitvam v Kranju je uložen priziv. Zadnji „Sl. List“ poroča gorostasne reči, kako je „delala“ lib. stranka za zmago svojih „načel.“

Vspeh „Schulvereina“. Dosedanja privatna šola nemškega „Schulvereina“ v Št. Ilju je prešla v — javno upravo.

Iz Gorice. Za samostansko cerkev č. gg. uršulink v Gorici nameravajo napraviti nove, večje orglje na dva manuala. Stare, popolnoma dobro ohranjene orglje te cerkve imajo v manualu 10, v pedalu pa 2 premena, so jako milega, pa tudi krepkega glasu in so na Goriškem na dobrem glasu. Lansko leto so udobile te orglje popolnoma nov princip, novo violo, novo mehovje in novo, pokoščeno klaviaturo, kar je stalo nad 300 glid. in so na prodaj za 600 glid. Ker je tudi zunanje lice teh orgelj cerkvi v kiné, zato se toplo priporočajo onim preč. cerkvenim predstojništvom, katera bi take orglje potrebovala, v nakup. Orglje se prodajo tudi na obroke.

Nagloma je umrl v Gorici conte Girolamo Moretti Calcagni iz Gradeža, kateri je prebival v Gorici že od l. 1866 dalje ter je poznan kot originalen človek. Posebno se mu je bila prikupila cerkvena Immacolata v bližini gledališča, v kateri je opravljal celo nizke posle, radi katerih so ga nekateri aristokratje gledali po strani. Bil je premožen mož.

Ljubljanske novice. Legar v novi topničarski vojašnici je imel za nasledek, da se je delvojaštva preselil v jahalnico pri stari vojašnici. Ako se z velikimi stroški ne posreči zadostno popraviti nove topničarske vojašnice, imeli bodo ljubljanski davkoplačevalci z ogromnimi denarnimi žrtvami sezidano novo poslopje — prazno. — V Ljubljano pade l. je danes po noči za deželno bolnico neki vinjeni hlapec Janez Jančar iz Most. Paznik iz prisilne delavnice Alojzij Šustarič mu je pomolil drog in Jančarja, ki je na vso moč kričal, potegnil iz vode. — Aretoval je danes ljubljanska policija 24letnega Franca Jenka, ki je Lovrencu Krajniku v Zavrhu na cesti oropal 4 K in 10 v. in potem pobegnil. Jenko je izročen dež. sodišču. — Plinomamil je pri prelaganju plinovitih cevi na Mestnem trgu uslužbenca plinarne Babnika. Ob vodnjaku je kmalu prišel k zavesti.

Zdravje v Ljubljani. Od 28. aprila do 4. maja t. l. je bilo 21 novorojenih, 4 mrtvorajeni, 26 jih je umrlo, med njimi 1 za otročico, 2 za tifuzom, 5 za jetiko, 1 za vnetjem soplilnih organov, 1 vsled mrtvouda, 16 za različnimi boleznimi; med njimi je 6 tujcev, 11 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 1 za otročico, 4 za škariatico, 5 za tifuzom, 3 za vratico, 1 za influenco.

Oklic za nemški „Schulverein“ je v Gradcu izdalo 200 dam in gospodov. — Slovenci, na delo za družbo sv. Cirila in Metoda!

Dohod grškega kralja v Opatijo je bil včeraj jutraj prav slovesen. Volosko in Opatija sta bili okrašeni s hrvaškimi, grškimi in rumunskimi zastavami. Grški kralj se je pripeljal na grški vojni ladiji »Psara«. Kralja je pozdravil grof Goes, a za njim župan dr. Stanger, s katerim se je kralj daljša časa razgovarjal. Popoldne so si izmenjala grški in rumunski kralj posete.

Občinsko svetništvo odložil je v Pulju notar Karol Filifero.

Otrok s šestimi prsti se je rodil v Zdravščini na Primorskem.

30.000 kron — svojim delavcem je zapustil nedavno umrl graški pivovar Peter pl. Reininghaus. Denar se boče raz-

delil mej delavce z ozirom na število službenih let.

Barnum in Bailey v Gradcu. Iz Maribora, kjer bo Barnum in Bailey, kakor znano, priredil predstavo dne 31. maja, se poda to podjetje v Gradec, kjer ostane tri dni. Veliki reklamni voz je že včeraj došel tje.

Nadvojvoda Fran Ferdinand mej svojim ljudstvom. Udeleženci velikanske slavnosti na korist katoliškega šolskega društva, ki se je vršila, kakor smo včeraj poročali, preteklo nedeljo na Dunaju, so iskreno obžalovali, da nadvojvode Frana Ferdinanda ni na Dunaju, da bi na lastne oči videl velikansko navdušenje za katoliško stvar. Toda — nadvojvoda Fran Ferdinand je bil na Dunaju ter se je gibal celo mej udeleženci slavnosti. Da tem bolj spozna žrtvovanje ljudstva, se je nadvojvoda incognito udeležil slavnosti ter je vsled spretnega incognita ostal nepoznan, dasi je že ob 4. uri popoldne prišel na slavnostni prostor. Tako je bil nadvojvoda neopazovan priča velike ljudske hvaležnosti, da je prevzel protektorat nad katoliškim šolskim društvom in bil je tudi priča velikanskih ovacij županu dr. Luegerju.

Sneg v maju so imeli predvčerajšnjim v Inostanu.

Cigani na Ogrskem. Po najnovejših statističnih podatkih je na Ogrskem 274.000 ciganov; 58.747 je bilo otrok dolžnih hoditi v šolo; 40.624 otrok pa ni obiskovalo nobene šole. Več kakor polovica je katoliške vere, drugi so protestantje ali pravoslavni. Po narodnosti in jeziku je: 104.750 Mažarov; 81.948 je naznanilo cigansko govorico kot materinski jezik; dalje je med njimi 67.046 Rumunov, 9857 Slovakov, 5871 Srbov in 2896 Nemcev. Ostali spadajo k drugim narodnostim.

Velikansk požar v Galiciji je divjal v Oleszowu. Tekom treh ur je bilo vse mesto in dve sosedne vasi žrtev ognja. Več žena in otrok je zgorelo. Dve cerkvi, počta in druga javna poslopja so zgorela. 500 rodbin je brez strehe.

Trdovraten kaznjeneo. Iz Berolina se poroča, da je v Tweru nek radi umora na 15 let ječe obsojeni zločinec v svoji celici zadavil paznika, oblekel paznikovo obleko, vzal mu revolver ter je v tej obleki hotel zbežati. Višji nadzornik je na hodniku opazil čudno postavo nenavadnega paznika ter je alarmiral straže. Kaznjeneo je uvidel, da se je njegov načrt ponesrečil, ter je zbežal nazaj v svojo ječo, od koder je grozil, da vsakega ustrelji, kdor se mu približa. Še-le v dveh dneh, ko so trdovratnega kaznjence izstradali, se je paznikom posrečilo ga dobiti v pest.

Stavke v Italiji so vsak dan mnogobrojnejše. V občinah Budrio, Molinella in Medicino stavkajo poljski delavci, v Milanu pa stavka 10.000 zidarjev.

Jules Verne — oslepel. 73letni slavni pisatelj Jules Verne leži že tri mesece bolan na svojem gradu Amiens. Sedaj se poroča, da bo Jules Verne v kratkem popolnoma slep.

18 milijonov zabojev pušk zaplenila je pariška policija. Izdelovalci pušk Gopillat, ki oddajajo puške tudi francoski državi, imeli so 18 milijonov zabojev pušk skritih v neki privatni hiši v predmestju La Vilette.

Popravljen Marseilais. Instrumentacija te francoske himne se je morala za veliki orkester že čisto podvreči novim okusom. Zadnja partitura je bila od skladatelja Thomasa. Sedaj so mesto te partiture vojaške godbe dobile novo partituro od ravnatelja pariškega konservatorija Duboisa in profesorja Duvernoya. Krepkejša mesta se v tej partituri povdvrjajo z mogočno fanfaro rogov in je upletena krepkejša igra bobnov.

Nosači mrličev v Neaplju so pričeli stavkati, ker imajo preslabo plačo. Zavedi za pokopavanje mrličev so nameravali si pomagati iz zadrege s tem, da so naročili vozove za prevažanje mrličev, a prvi pot, ko se je pojavil tak voz na ulicah, so ga nosači napadli in vrgli krsto na cesto. Policija je sicer aretovala nekaj najhujših razgrajadev, vendar je položaj tak, da se boče zahtevi nosačev moralo ugoditi.

Zeyer in vera. Pokojni pesnik Zeyer je bil mož poln vere in ljubezni do Kristusa in njegove Matere. To nam prav lepo spričuje pismo, ki ga je pisal nekemu svojih mladih prijateljev. „Velecenjeni gospod! Milujem Vas, ker imate najbrže hude dneve. Ali niste tako nesrečni, kakor se domnevate. Prosim Vas, zakaj? Da se čutite nesrečnega, prihaja iz tega, ker si mislite da je Vaša vera za vselej izgubljena. Ako bi po njej ne hrepeneli, ne bi bili tako nesrečni. Vera je še v Vas, le omajana je. Ko bi bili gotovi, da ste našli resnico, kako bi mogli biti nesrečni? Nasproti, morali bi se veseliti. Ker doseči resnico je vendar Vaša prva in najmočnejša želja. Nesrečni ste, da se Vam ni izpolnila? Vaša vera se povrne, je pri Vas, a zastrta je. Močnejša bo tem bolj, kadar se povrne iz prepričanja. Lahko bi Vas vprašal, zakaj ste brali Renana? A to bi bila slaba vera, ki bi se morala bati besed onih, ki tajé. — Ko sem bil mlad, sem bral tudi Renana. Silno je na me vplival, kakor na Vas. Podlegel sem čaru njegove besede. Nedavno sem bral Renana zopet, čarobni slog sem priznal, ali z nasmehom sem gledal one hrome argumentacije. Spoznal sem, kaj je ta knjiga — roman! Bodete-li jo brali čez leta, spomnite se me! Prepričan sem, da se bote strinjali z menoj. Pišete, da ste brali evangelije na moj svet, da pa je to branje imelo nasproten uspeh. Niste še tedaj na oni višini, da jih umete. Brali ste jih že pod vtisom „kritike“ z ubogo človeško pametjo, ki je tako smešno prevzetna. Vaše srce o branju ni nič vedelo. Kadar bote mirni, vrnete se k evangeliju. Potem berite z ljubeznijo, ne mislite na nič kot na to, kar bote brali, ne spominjajte se niti svoje krivice, niti svoje nevere — in bote videli, kako bodo vplivali na Vas. Ljubite Kristusa tako, kakor ga umete, in Kristus Vas ne zapusti. On je pot in življenje. Poznate li „Življenje Kristusovo“ od Didona? Češki prevod te krasne in resnične knjige je izšel. Berite jo, če hočete le kot roman, brez namena, da Vam pomaga do vere! Izročite se lenjenemu čaru. Življenje samo Vas bo pripeljalo na pravo pot, ko spoznate praznobo one „vede“, ki hoče „razsvetljevati“ in nam nadomestiti vero. Ali bi hoteli v širni svet in spoznati nove in nove vtise? A naš najširnejši svet je v nas. Ves krik je zaman, le oni tihi, šepetajoči glas v nas ima pomen. Ne bodite čmerni in nesrečni. Bodite mirni v zavesti, da Vas Bog ne zapusti. Bodite pokorni in ne opuščajte svoje molitve, tudi če bi bila raztresena in na videz neodkritosrčna. Nihče ne pozna ure, kedaj ga obišče Gospod. Morda se oglasila notranji glas v Vas v kakem trenutku molitve naglo, goreče brez Vaše vednosti. Duh pihlja, kamor hoče. Nasprote v evangelijih ni. Motite se. To je naša neka kritika, ki se dela strogo in duhovito. Z besedami se rada igra zato, ker drugega ne ve. Z Bogom! Vaš Julij Zeyer. Vodnane 4. marca 1898.

Zakaj je odstopil srbski vojni minister? O vzrokih odstopa srbskega vojnega ministra se poroča: Dne 10. t. m. se je vršila ministerska konferenca, kateri je predsedoval kralj Aleksander. Pri tej seji je obdolzil vojni min. Vasić naučnega min. Marinkovića, da je Marinković rušil njegov hišni mir in njegovo rodbinsko čast. Vasić je potegnil sabljo in je hotel Marinkovića prebosti. Marinković je mahljaj pariral s stolom ter je s stolom natepel Vasića. Vse to se je zgodilo ob navzočnosti kralja, ki je oba ministra pozval, naj takoj demisionirata, kar sta tudi storila. Kdaj boče pač kralj Aleksander dobil ministre, ki se pri sejah ne bodo pretepavali?

Pomiloščenja v Srbiji. Iz Belgrada se poroča, da bodeta povodom radostnega dogodka v kraljevi rodbini pomiloščena — Rajko Tajšič in bivši minister radi razžaljenja Veličanstva na 7 let ječe obsojeni Genčić.

Ruski car boter. Iz Cetinja dohaja vest, da je vsprejel ruski car Nikolaj mesto botra povodom veselega dogodka v Savojski kraljevske rodbini. — Knez Nikita se poda v Rim, ako prejme obvestilo, da je rojen princ.

Posebne vrste oporoka. Grof Saint Quen de Pierrecourt je mestu Rouen zapustil 10 milijonov frankov s posebnim naročilom, da se mora dati na leto 100.000

frankov dvema velikanoma moškega in ženskega spola, ki se bi hotela poročiti. Grof pravi v svoji oporoki, da upa tako regenerirati človeštvo, da postane krepkejše.

Klub bolnikov, ki ne morejo spati. V varšavskem »Slowie« čitamo: Klub za one, ki ne morejo spati, zvan »Družba čistilcev noči« se je pred nekoliko tedni ustanovil v Londonu in šteje že 72 udov. To je nekako pobožno društvo. Od vsakega uda se zahteva, da ne sme spati. Vsak ud dobi naslove vseh drugih udov in v dobi brezsenosti se tolaži z mislijo, da tudi drugi udje, kakor on ne morejo — zaspati. Dolžnost udov je po noči moliti za svoje tovariše in za osebe sorodne z njimi. Vsak ud ima na svoji nočni mizici imenik udov in v nočnih urah si izvoli 4 do 5 oseb iz imenika, in za te molči.

Avtomatične citre, ki same igrajo, so iznašli v Ameriki.

286 natakarej in jeden gost. Iz New Yorka se poroča: Panamerikanska razstava sedaj še nima posebno veliko obiskovalcev. V velikanskem hotelu Slaker, ki je bil zidan s posebnim namenom, da bi mogel zadoščati tudi največjemu navalu občinstva in katerega jedilnica ima prostora za 5000 oseb, je sedel v soboto samo — jeden gost. Mirno je ta redek gost povžival v velikanski obednici svoje kosilo, a 286 natakarej ga je obupno gledalo. Gost je ostal v hotelu samo jeden dan, po njegovem odhodu pa 286 natakarej ni imelo nobenega posla več.

Konji v angleški vojski so dosedaj smeli nositi samo 6 do 8 palcev dolge repe. Sedaj je izšel ukaz, da repi konj v angleški vojski ne smejo biti krajši nego 21 palcev.

Društva.

(»Katoliško društvo za delavke« v Ljubljani) vabi k zabavnemu večeru, ki ga priredi v proslavo godu svojega predsednika, častnega kanonika veleč. g. J. Rozmana, v četrtek, dne 16. maja 1901, ob 7. uri zvečer v svojih prostorih na Zabjaku št. 8. — Vspored: 1. Nagovor podpredsednika. 2. P. A. Hribar: »Za god«. Poje društven zbor. 3. Voščilo. 4. J. Laharnar: »Lahko noč!« — Poje društven zbor. 5. Fr. Ferjančič: »Moj vrtec«. — Poje društven zbor. 6. Fr. Ferjančič: »V. venček narodnih pesni«. — Poje društven zbor. 7. J. W. P.: Sv. Neža. Igrokaz v dveh dejanjih.

(Hranilnica in posojilnica v Idriji) razpošilja poročilo o poslovnem letu 1900, kateremu posnemamo sledeče podatke: Den. promet je znašal 1.557.058 K 40 h. Stanje zadružnikov koncem leta 1900 662 zadružnikov z 977 deleži. Stanje hranilnih vlog s kapitalizovanimi obrestmi je 1.157.560 K 39 h. — Stanje vložnikov skupaj 2478 knjižic. Povprečno pride tedaj na jednega vlagatelja 467 K 13 h. Stanje posojil 909.398 K 48 h. Stanje naloženega denarja 237.184 K 48 h. Po nasvetu načelnikstva in s sporazumljenjem nadzornikstva se je v seji dne 14 aprila 1901 določilo, naj se razdelijo naslednje nagrade in podpore: Za uradovanje 2640 K, družbi sv. Cirila in Metoda 100 K, družbi sv. Vincencija v Idriji 100 K, gasilnemu društvu v Idriji 100 K, gasilnemu društvu v Žireh 50 K, gasilnemu društvu v Črnem vrhu 50 K, ljudski soli v Idriji 100 K, ljudski soli v Žireh 50 K, ljudski soli v Črnem vrhu 50 K, ljudski soli v Godoviču 50 K, ljudski soli v Spodnji Idriji 40 K, ljudski soli v Ledinah 40 K, ljudski soli na Gorah 40 K, ljudski soli na Vojskem 40 K, ljudski soli na Vrhu 40 K, ljudski soli v Zavracu 40 K, strokovni soli v Idriji 40 K, delavni soli v Idriji 50 K, pomožnemu društvu visokošolcev v Gradcu 50 K, bolniški blagajni v Idriji 100 K, dijakom na srednjih šolah iz idrijskega okraja 500 K, revnim šolarjem v Idriji za knjižice 100 K, revnim dijakom na realci v Idriji 300 K, kmetski podružnici v Spodnji Idriji 30 K, donesek za ustanovljeni pokojninski zaklad 500 K.

(Mestna hranilnica v Kranju.) Iz poročila za minulo poslovno leto je posneti: Prejemkov imela je hranilnica v preteklem letu 1.445.888 K 71 h, izdatkov pa 1.431.615 K 61 h, tedaj denarnega prometa 2.877.504 K 32 h. Na hranilnih vlogah vložilo je tekom leta 1900 3707 strank 1.005.640 K 48 h, vzdignilo pa 2774 strank 769.188 K 52 h, tako da vloge presegajo v zvezi za 236.451 K 96 h. Stanje hranilnih vlog koncem leta 1900 znaša 2.322.698 K 21 h. Ta svota naložena je na 4242 vložnih knjižicah, katerih štvelo se je v preteklem letu pomnožilo za 605; kajti hranilnica je v letu 1900 izdala 1291 vložnih knjižic, realizovala pa jih je 686. Vsaka vložna knjižica vredna je povprečno 547 K 55 h. Na hipoteknih posojilih izplačala je hranilnica tekom

preteklega leta 208 strankam 392.470 K, vrnilo pa se je hranilnici 42.495 K 27 h, tako da so se posojila na hipoteke tekoma leta 1900 povišala za 349.974 K 73 h. — Koncem leta 1899 iznašalo je stanje hipotek 1.265.362 K, koncem leta 1900 pa iznaša stanje hipoteknih posojil 1.615.436 K 73 h, to je 69,55 odstotkov vseh vlog. — Skupni čistí dobiček znaša 13.513 K 69 h. Čisti dobiček pri upravnem imetju v znesku 12.875 K 77 h izročil se je v smislu hranilničnih pravil splošni rezervni zakladi, ki se je vsled tega povišala na 38.293 K 43 h, to je na 1,64 odstotkov hranilnih vlog.

Telefonska in brzjavna poročila.

Kobarid, 14. maja. Dr. Šusteršiču: slava! Narodnim izdajicam in odpadnikom: „Fej!“ — Slovensko katoliško politično in gospodarsko društvo.

Dunaj, 14. maja. Danes je imel slovensko-hrvatski klub sejo, v kateri se je sklenilo sledeče: Predlaga se, da se s Slovanskim centrom osnuje skupa parlamentarna komisija, katera bi zastopala njih skupne narodne in gospodarske zadeve. To bi bil prvi korak za fuzioniranje obeh klubov, katerega potrebo čutijo poslanci obeh klubov tem bolj, ker se zna izvršiti parlamentarna zveza med Mladočehi in nemškimi liberalci.

Dunaj, 14. maja. (C. B.) Poslanska zbornica nadaljuje razpravo o žganjarini. Člen 2. je obveljal z dostavkom posl. Thurnherrja. Sedaj se vrši debata o 3. členu.

Dunaj, 14. maja. O programu zborničnega dela so se danes posvetovali načelniki klubov. Vsak dan bosta dve seji pred binško in se bo v njih obravnaval proračunski provizorij in zgradba železnic. Po binških bosta tudi po dve seji na dan, ki bodo obravnavale investicije in železnične predloge in vodna pota.

Dunaj, 14. maja. „Fremdenblatt“ poroča: Vsprejem delegacij pri cesarju je določen na 21. maja. Ob 12. uri bodo vsprejeti člani ogrske, ob 1. uri pa člani avstrijske delegacije.

Dunaj, 14. maja. Novica, da gre nadvojvoda Fr. Ferdinand s cesarjem v Prago, ni resnična.

Dunaj, 14. maja. Povodom zahvale svetega očeta nadvojvodu Franu Ferdinandu pripravljajo se nemški radikalci, da v parlamentu zopet spravijo v debato nadvojvodovo delavnost.

Dunaj, 14. maja. Iz zanesljivega vira poročajo, da se snide češki dež. zbor dne 18. junija.

Brno, 14. maja. Tu je umrl vodja škofijskega deškega semenišča prelat dr. Fr. Zeidert.

Durban, 14. maja. Soproga generala Bothe se je na parniku „Dunvegan Castle“ podala v Evropo. Dobil je dovoljenje (!) od Kitchenerja, da sme govoriti s Krügerjem v zadevi mirovnih pogodb.

London, 14. maja. „Times“ poročajo iz Harrara 30. aprila: Kralj Menelik je poslal 10.000 mož, ki nadomeščajo ono moštvo, ki je prej operiralo proti rodu Mulla. Radi velikega pomanjkanja so morale prve

čete pobiti vse velblode in drugo transportno živino ter jo použiti.

London, 14. maja. „Times“ poročajo iz Shanghaja: Dne 4. t. m. je izšel cesarski dekret, s katerim se naznanjajo kazni za nekatere uradnike, ki so krivi klanja v Ču-Čau. Guvernerja Liu-šutang in general Pao sta odstavljena. Jungčing je obsojen v prisilno delo, stotnik Cousetes bo obglavljen. Angleški krogi niso zadovoljni s to kaznijo, ki ni v nikaki primeri z grozodejstvi.

London, 13. maja. Iz Peterburga poroča „Daily Telegraph“, da se na prošnjo admirala pošljejo na Kitajsko dve veliki oklopnici, tri vojne ladje prve vrste in ena križarka prve vrste. Admiral poroča, da se je na Kitajskem bati novih velikih homatij.

Umrli so:

11. maja. Marija Keber, posestnica, 67 let, Ulice na Grad 3. emphysema pulm. vitium cordis.
12. maja. Marija Ruper, tovarniška delavka, 27 let, Cesta na loko 22, jetika.
13. maja. Marija Hlavka, učiteljica, 49 let, Gosposke ulice 4, spridenje trebušnih delov. — Ana Kregar, pasarja hči, 4 leta, Poljanska cesta 8, jetika.
V bolnišnici:
9. maja. Ivan Borštinar, dninar, 53 let, naduba.
11. maja. Peter Lakner, posestnik, 42 let, jetika.

Zitne cene

dné 12. maja 1901.
(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za maj-junij	K 7-77	do 7-78
jesen	7-86	7-87
Rž za maj-junij	7-72	7-73
jesen	7-08	7-09
Turšica za maj-junij	5-63	5-64
juli-avgust	5-66	5-67
september-oktober	5-81	5-82
Oves za maj-junij	7-22	7-24
jesen	6-09	6-10

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za maj	K 7-50	do 7-51
oktober	7-60	7-61
Rž za oktober	6-45	6-50
Oves za oktober	5-73	5-79
maj	5-70	5-75
Koruza za maj	5-31	5-32
julij	5-37	5-39

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-70	do 8-25
južne žel.	7-95	8-30
Rz	7-90	8-15
Ječmen	7-20	8-25
ob Tisi	7-10	8-25
Koruza ogerska	5-80	5-85
Činkvant	6-75	7-10
Oves srednji	6-90	7-05
Fižol	8-10	10-00

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dné 4. maja do dné 11. maja

	K/h		K/h
Goveje meso I. v. kg	128	Pšenična moka 100 kg	27 40
II. »	110	Koruza »	16 60
III. »	96	Ajdova »	29 80
Telečje meso	132	Fižol, liter	— 24
Praščje » sveže	160	Grah, »	— 40
» prek.	179	Leča, »	— 20
Kostrunovo meso	80	Kaša, »	— 20
Maslo	240	Ričet, »	— —
Surovo maslo	2—	Pšenica . . . 100 kg	17 60
Mast praščja	140	Rz	14 80
Slanina sveža	132	Ječmen	14 60
» prekajena	160	Oves	15 40
Salo	132	Ajda	13 60
Jajce, jedno	— 5	Proso, belo, »	16 80
Mleko, liter	— 20	» navadno »	14 —
Smetana, sladka liter	— 80	Koruza »	13 20
» kisla »	— 80	Krompit »	5 —
Med kg	—	Drva, trda, m ³	7 50
Piščanec	140	» mehka, »	5 50
Golob	— 50	Seno, 100 kg	4 80
Raca	—	Slama, »	4 40
Zajec	—	Stelja, »	— —

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 306,2 m. srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrevi	Nebo	Padavina
13 9. zveč.	740 2	13 0	st. vzh.	sk. jasno	—
14 7. zjutr.	739 6	9 9	sl. jzvh.	jasno	0-0
2. popol.	738 0	20-1	sl. svzh.	del oblak.	—

Srednja večerajna temperatura 14,5 normale: 13,8°

Zahvala. 509 1—1
Povodom prebriske izgube svojega iskrenoljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda **Ferdinanda Wismajerja** gostilničarja pri Lozarju došlo mi je toliko dokazov pravega sočutja, da mi ni mogoče vsakemu posebej izrekatigloboko čuteno hvalo. Posebno pa me veže dolžnost izreči svojo zahvalo prečastili duhovščini, gospodom gostilničarjem ter vsem onim, kateri so s krasnim vencem, kakor tudi z ogromno udeležbo pri pogrebu rajncemu izkazal zadnjo čast. Srčna hvala bodi pa še rodbini Karol Lenče. V Ljubljani, dne 14. maja 1901.
Ivana Wismajer roj. Štefe.

Oljnate barve v kositarnih škatljicah za uporabo se dobé pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice 228 5 12—11 Vnanja naročila proti povzetju.

Kapelnik
pri mestni godbi v Kamniku se takoj sprejme. — Mesečna plača 70—80 K. Prošnje je treba uočiti do 25. maja.
Za odbor mestne godbe v Kamniku:
P. Gorjup, t. č. tajnik.
500 2—2

Vožnjekarte
in
ovorni listi
AMERIKO.
Kraljevi belgijski poštni parnik
Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesionovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje:
Red Star Linie
Dunaj, IV., Wiednergürtel 20.
ali pa 127 25—14
ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.
Dvoje majhnih stanovanj
je oddati v Hradsokijevi vasi po 56 kron na leto.
Več pové lastnik **Anton Žnidaršič** v Iski Loki štev. 32, pošta Studenec-Ig. 495 2—1

Solnčnike
346 v največji izbiri 9-7
po najnižjih cenah priporoča
L. Mikusch
v Ljubljani, Mestni trg 15.

515 1—1
S pretužnim srcem v nepopisni žalosti naznanjam vsem ljubim prijateljem in znancem, da je Vsemogočni v svoji nedoumni volji mojo nenadomestljivo, edino, nad vse ljubljeno sestro, gospo **Marijo Hlavko roj. Suhadolec** c. kr. strokovno učiteljico danes zjutraj ob 3/4 1. uri po dolgi, mučni bolezni v boljše, večno življenje k Sebi poklical. Pozemski ostanki nepozabne, predrage moje sestrice se bodo v torek, 14. maja ob 1/2 6 uri popoldne svečano blagoslovili v Gosposkih ulicah št. 4 in potem na pokopališču pri sv. Kristofu položili v lastno rakev. Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. Prosim za milo sočutje!
V Ljubljani, dné 13. maja 1901.
Fani Suhadolec.

Zavarovalno društvo zoper ogenj in nezgode
išče za Kranjsko sposobnega
glavnega zastopnika
s sedežem v Ljubljani 503 1—1
Ponudbe pod geslom „Glavni zastopnik“ naj se pošljejo upravnistvu »Slovenca«.
št. 14.429. 456 3—3

Ustanova za ženitno opravo.
Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto ustanovo za ženitno opravo v znesku 200 K. osnovano po tukajšnjem občinskem svétu povodom srebrne poroke Njih Velikanstev. Pravico do te ustanove imajo uboge, poštene in v Ljubljano pristojne dekleta, ki so se v času od 24. aprila 1900 do današnjega dné pomotile. Prošnje za podelitev te ustanove je vlagati tukaj do 22. maja letos.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dné 25. aprila 1901.

Dunajska borza.

Dné 14. maja.

Skupni državni dolg v notab	98-50
Skupni državni dolg v srebru	98-05
Avstrijska zlata renta 4%	117-95
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97-50
Ogerska zlata renta 4%	117-55
Ogerska kronska renta 4%, 200	93-05
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	1671—
Kreditne delnice, 160 glđ.	698—
London vista	240-85
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-52

Dné 13. maja.

20 marč	23-51
20 frankov (napoleonodor)	19-10
Italijanski bankovci	90-65
C. kr. cekini	11-32
3-2% državne srečke l. 1854, 250 glđ.	181—
5% državne srečke l. 1880, 100 glđ.	170-75
Državne srečke l. 1864, 100 glđ.	212 25
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-20
Tisine srečke 4%, 100 glđ.	141-60
Dunavske vravnjavne srečke 5%	258—

Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	106-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94 25
Prijoritne obveznice državne železnice	424-50
južne železnice 3%	347—
južne železnice 5%	123-60
dolenjskih železnic 4%	— —
Kreditne srečke, 100 glđ.	399—
4% srečke dunav. paroh. družbe, 100 glđ.	395—
Avstrijskega rudočega križa srečke, 10 glđ.	49-50
Ogerskega	25 25
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 glđ.	16-50
Rudolfove srečke, 10 glđ.	58—

Salmove srečke, 40 glđ.	200 —
St. Genois srečke, 40 glđ.	234 —
Waldsteinove srečke, 20 glđ.	390 50
Ljubljanske srečke	58-75
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	280 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6210.—
Akcije tržaškega Lloyda, 500 glđ.	902 —
Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	96 50
Splošna avstrijska stavbinska družba	1 65 —
Montanska družba avstr. plan.	470 25
Trboveljska premogarska družba, 70 glđ.	450—
Papirnih rubljev 100	253-75